

FAKULTETY

Terminologia i terminografia

dr Agnieszka Błażek

Cel: Celem zajęć jest połączenie wiedzy teoretycznej na temat terminologii z wykształceniem umiejętności praktycznych w zakresie prac terminograficznych, które stanowią nieodłączną część warsztatu pracy tłumacza oraz redaktora technicznego tekstów specjalistycznych.

Teoretyczna część kursu obejmuje zagadnienia terminu, pojęcia, systemu pojęciowego, gramatyki i semantyki terminu, tekstu specjalistycznego będącego podstawą ekstrakcji terminów oraz słownika specjalistycznego jako źródła informacji o terminie. Część praktyczna zajęć będzie przeprowadzona na materiale słownictwa uniwersyteckiego. W wybranym obszarze studenci dokonają ekstrakcji terminologii uniwersyteckiej z odnośnych tekstów specjalistycznych, opiszą strukturę terminów oraz przeanalizują istniejące między nimi relacje semantyczne, dokonają opisu (definicji) terminów w wymiarze jednojęzycznym oraz kontrastywnym polsko-niemieckim. Ostatnim etapem prac praktycznych będzie tłumaczenie tekstu z zakresu wybranego obszaru specjalistycznego z języka polskiego na język niemiecki z wykorzystaniem efektów wcześniejszych własnych prac terminologiczno-terminograficznych.

Zaliczenie: Zaliczenie na podstawie wyników bieżących referatów oraz pisemnej pracy semestralnej.

Film anglojęzyczny

Graham Crawford

The course aims to introduce some of the basic concepts of film criticism, to raise awareness of some of the choices made by directors, and explore the ultimate influence of those choices on the spectator.

The course will begin with a brief overview of the development of film and explore the ways in which images create meaning. It will then move on to looking at the genre of movies known as film noir, as well as looking at sequence analysis as a critical tool. The final stage will be to look at the work of Alfred Hitchcock and further develop the ability to conduct a sequence analysis.

There will be some critical reading required to support in-class discussion and occasional home assignments. The course will end with a small practical project involving small groups making a short film sequence in the style of either film noir or Hitchcock.

There will be one seminar-style class per week and two additional screening sessions at which three film noir movies and three Hitchcock movies will be shown in a single sitting.

Analiza gestów

dr Ewa Jarmołowicz-Nowikow

Komunikacja przebiega na kilku płaszczyznach, których nie powinno się redukować do wypowiedzi werbalnej. Aby zrozumieć, w jaki sposób ludzie komunikują się, należy dostrzec multimodalny charakter komunikacji i przeanalizować zależności między poszczególnymi modalnościami.

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu badań nad gestami, a także nabycie przez studentów praktycznych umiejętności dotyczących analizy zachowań niewerbalnych. Podczas zajęć analizowane będą głównie gesty wykonywane dłońmi, ale także zachowania niewerbalne realizowane poprzez ruch głowy, spojrzenie. Studenci poznają strukturę gestów, funkcję gestów, wybrane klasyfikacje gestów, zdobędą wiedzę na temat akwizycji mowy i gestów, relacji między gestami i współwystępującą wypowiedzią werbalną, różnic kulturowych dotyczących formy i funkcji zachowań niewerbalnych. Ważną częścią zajęć będzie praktyczna analiza materiału filmowego. Studenci zdobędą podstawowe umiejętności dotyczące zastosowania systemów anotacji gestów oraz narzędzi wykorzystywanych do ich analizy (program ELAN). Podczas kursy wykorzystywane będą materiały zaczerpnięte z telewizji, a także materiał filmowy nagrany przez studentów.

Märchen der Brüder Grimm in der Übersetzung

prof. UAM dr hab. Eliza Karmińska

Die direkte und oft schwierige deutsch-polnische Nachbarschaft beeinflusste beträchtlich die Übersetzungs- und Veröffentlichungspolitik der „Kinder- und Hausmärchen“ in Polen. Die Märchensammlung der Brüder Grimm, auch in Polen als Verkörperung der deutschen Kultur und Sprache verstanden, wurde auf verschiedenen Etappen polnischer Geschichte unterschiedlich rezipiert – je nach der politischen Lage Polens.

Bezeichnend für die polnische KHM-Rezeption ist auch die späte Premiere der polnischen Übersetzung der vollständigen Sammlung, die erst 1896 stattfand. Übrigens galt diese Ausgabe bis vor kurzem als verschollen und wird in der polnischen Grimmforschung kaum berücksichtigt. Die zweite vollständige KHM-Übersetzung wurde fast ein Jahrhundert später, im Jahr 1982, veröffentlicht (also noch in der Zeit der Volksrepublik Polen), und die dritte gegenwärtige KHM-Übersetzung erschien im Jahr 2010. Außer den drei vollständigen KHM-Übersetzungen, die sich wegen unterschiedlicher Übersetzungsziele stark voneinander unterscheiden, erschienen seit dem Ende des 19. Jahrhunderts zahlreiche Adaptationen einzelner Märchen, die nicht nur politischen, sondern auch didaktischen und weltanschaulichen Bedingungen unterlagen. Die Mehrheit polnischer Übersetzungen der Grimmschen Märchen muss man aus diesem Grund als Bearbeitungen klassifizieren (nach der Definition von Michael Schreiber, „Übersetzung und Bearbeitung“, Tübingen 1993). In polnischen Fassungen der Grimmschen Märchen erlauben sich Übersetzer Textmodifikationen und -manipulationen, die in der Übersetzung der Erwachsenenliteratur undenkbar wären. Im Seminar wollen wir uns auch mit den typischen Bearbeitungsmethoden (wie Pädagogisierung, Purifikation, Logisierung, Poetisierung, Erweiterung usw.) beschäftigen, die in polnischen Übersetzungen vorkommen.

Als Autorin der gegenwärtigen KHM-Übersetzung (2010) möchte ich im Rahmen des Seminars auch über Ziele, Methoden und Probleme meiner Übersetzung diskutieren. Anhand

ausgewählter Übersetzungsprobleme möchte ich zeigen, wie die bisher existierenden Übersetzungen vieles auf der Ebene von Sprache und Inhalt entstellt haben und wie dies in der neuen Übersetzung zu überwinden und zu korrigieren war.

Muzyka i język

prof. UAM dr hab. Maciej Karpiński

Zapraszam wszystkich zainteresowanych związkami języka z muzyką, szczególnie w odniesieniu do ich „materii dźwiękowej”. Przyjrzymy się ewolucyjnym związkom muzyki i języka, ich wspólnym korzeniom i wzajemnym wpływom, ludzkim predyspozycjom muzycznym, roli dźwięku w życiu człowieka. Czym jest dźwięk i jak go wydobywać, jak się rozprzestrzenia, czym jest dla fonetyka, a czym dla muzyka, jak go mierzyć? Jaka jest różnica między dźwiękiem jako zjawiskiem fizycznym a percepcyjnym? Jak powstaje głos, jakie są jego istotne parametry i w jakich zakresach się mieszczą? Co to jest barwa głosu i jak ją mierzyć? Czym się charakteryzuje głos śpiewaczy? Poznamy podstawy techniki rejestracji i odtwarzania dźwięku. Dowiemy się o możliwościach jego niekonwencjonalnych wizualizacji. Poznamy również różne oblicza prozodycznych własności wypowiedzi, w szczególności rytmu i wysokości dźwięku, i ich związków z melodią w muzyce. Na zajęciach będziemy słuchali zarówno nagrań mowy jak i muzyki, i wspólnie je analizowali.

Kultura w nauczaniu i uczeniu się języków obcych

dr Dorota Owczarek

Cel kursu: celem kursu jest pokazanie roli kultury danego języka w procesie uczenia się/nauczania tego języka. Perspektywa analizy tego zagadnienia uwzględnia zarówno potrzeby ucznia jak i nauczyciela/ instruktora. Ponadto, uwzględniając badania prowadzone w wybranych aspektach z dziedzin takich jak komunikacja interkulturowa, antropologia, socjologia i badania nad mediami kurs pokazuje jakie mogą one mieć zastosowanie w procesie uczenia się / nauczania języków obcych.

Tematyka spotkań: 1. Definicja kultury w opozycji do natury. Kultura w różnych dziedzinach nauki. Popularna definicja kultury. 2. Pojmowanie roli kultury w nauczaniu języków obcych w różnych metodach i podejściach do nauki języka obcego (perspektywa historyczna) 3. Jak uczyć (się) (obcej) kultury? Odkrywanie różnic i podobieństw kulturowych na podstawie analizy języka rozumianego jako praktyka kulturowa. Odwołanie się do badań antropologii kulturowej. Charakterystyka języka angielskiego jako języka konwersacji. Budowanie swojej tożsamości językowej. Niedomówienia i ich rola w konwersacji. Język pisany i jego kulturowa specyfika oraz analiza gatunku. Czemu służy ”small talk?” Język jako odzwierciedlenie wartości i postaw dominujących w danej kulturze. 4. Odkrywanie różnic i podobieństw: rozwiązania praktyczne. Metoda etnograficzna. Obserwacja. Wywiad. Prowadzenie dziennika. Analiza obrazu wg tzw. gramatyki obrazu lub analizy semiotycznej. 5. Podejście interkulturowe : kompetencja interkulturowa/pośrednik kulturowy 6. Myślenie krytyczne, kultura a nauczanie języka obcego. 7. Wybrane aspekty wielokulturowość i wielojęzyczności

Formy pracy: Wstęp oraz cykl wykładów interaktywnych przygotowany przez prowadzącego, analiza zagadnień na podstawie monografii i artykułów zawartych w spisie literatury, prezentacja prac projektowych przygotowanych przez studentów w małych grupach.

Forma zaliczenia: Średnia ważona na podstawie mini projektu wykonanego w małych grupach i poświęconego podobieństwom/różnicom kulturowym (45%) oraz testu wielokrotnego wyboru (55%) przeprowadzonego na zakończenie kursu.

- Buttjes D. and Byram M., 1998. *Mediating languages and cultures*
- Byram M. and Morgan c.; 1994 *Teaching and Learning Language and Culture*, Clevedon, Multilingual Matters
- Byram M. and Risager K. 1999 *Language teachers, politics and cultures*.
- Corbett, J. 2003 *An intercultural approach to English Language teaching*.
- Duranti, A. 1997, *Linguistic Anthropology*.
- Fox, K. 2004. *Watching the English. Hidden rules of English Behaviour*.
- Guilherme, M. 2002. *Critical citizens for an intercultural world*.
- Kramsch, C., 1993 *Context and Culture in Language Learning*, OUP.
- Kramsch, C., 2010 *The multilingual subject*
- Lado, R. 1957. „How to compare two cultures”
- Larsen-Freeman, D. and Anderson M. 2011. *Techniques and Principles in Language Teaching Learning and Teaching Foreign Languages*http://unt.unice.fr/uoh/learn_teach_FL/ ()
- Mead, M., 1953. *The Study of Culture at a Distance*. 447-449
- Moran, P., 2001. *Teaching Culture: Perspectives in Practice*
- Ohara, Y. “Finding one’s voice in Japanese: A study of the pitch levels of L2 users.” In: A. Pavlenko, A. Blackledge, I. Piller and M. Teutsch-Dwyer (eds) *Multilingualism, Second language learning and Gender* (pp. 231-255), Berlin: Mouton de Gruyter.
- Seelye, H.N.. 1993. *Teaching culture: Strategies for intercultural communication*.
- Zarate, G. 1991. *The Observation Diary: An Ethnographic Approach to teacher Education*. Clevedon: MultilingualMatters Ltd.

Esperanto w teorii i praktyce

prof. zw. dr hab. Alicja Sakaguchi

Z języków powstałych w wyniku planowania, co najmniej językowi esperanto udało się wkroczyć w drugie stulecie swego istnienia potwierdzając na drodze szeroko zakrojonego eksperymentu swoją przydatność i sprawność funkcjonalną. Esperanto rozwinęło się z projektu języka do dojrzałego środka komunikacji międzynarodowej grupy użytkowników. Powstanie esperanta zawdzięczamy co prawda jednostce, jednak nie dotyczy to jego procesu rozwojowego, który od początku był podporządkowany wymogom komunikacji pomiędzy ludźmi różnej przynależności językowej i kulturowej.

W drugiej godzinie zajęć przewidziany jest praktyczny kurs języka esperanto dla początkujących.

Cel zajęć: Podstawowe wiadomości z teorii i praktycznego funkcjonowania języka międzynarodowego esperanto; zarys struktury, historia i typologia międzynarodowych języków skonstruowanych.

Niemieckie teksty specjalistyczne i użytkowe: struktura - tłumaczenie

prof. zw. dr hab. Alicja Sakaguchi

Fach- und Sondersprachen nehmen in der neueren Linguistikforschung eine immer bedeutendere Stellung ein. Jedermann ist in der Gesellschaft gewissen Gruppen zugehörig. Bei der Ausübung eines Berufes oder bei einer Lieblingsbeschäftigung wird man mit einer Fachsprache oder mit mehreren speziellen (Fach-)Sprachen und das heißt: mit konkreten Fachtexten vertraut und konfrontiert bzw. man kommt über die Gemeinsprache zu fachsprachlichen Termini. Es sollen in dieser Lehreinrichtung strukturelle und translatorische Besonderheiten der Fach- und Sondersprachen (Lexik, Semantik, Pragmatik, Syntax, Stil, Sprechakte) hervorgehoben und durch Beispiele gestützt werden. Darüber hinaus sollen auch die Funktion und kommunikative Leistung von Fach- und Sondersprachen besprochen werden. Die Studierenden können bei der Behandlung einzelner Themen eigene Schwerpunkte setzen.

Cel zajęć: Strukturalne i funkcjonalne cechy języków specjalistycznych i praktyka tłumaczenia.

Praca z tekstem pisanym

prof. UAM dr hab. Stephan Wolting

W ramach proponowanych zajęć zajmować się będziemy czytaniem, analizowaniem, ale przede wszystkim pisaniem różnych form tekstów. Najistotniejszą rolę będą odgrywały teksty naukowe, eseistyczne i wszelkie gatunki tekstu prasowego ale również użytkowe (np. listy motywacyjne), które później będą pomocne w praktyce wykonywania zawodu. Kolejnym filarem zajęć będzie zajęcie się kreatywnym pisaniem, tutaj: pisaniem (auto)biograficznym, literackim czy artystycznym (scenariusze, feature). Celem prowadzonych zajęć będzie wykazanie różnic językowych w różnych formach tekstów oraz przygotowanie odpowiedniego tekstu, który posłuży jako forma zaliczenia przedmiotu. Przy tym będziemy wykorzystywać teksty internetowe: blogi, komentarze, teksty na Twitterze, Facebooku jak i podejmiemy do analizy *hate speeches*. Aby wprowadzić do zajęć komponent interkulturowy, połączymy się skypem z TU Berlin, Uniwersytetami w Atenach, Teheranie (Payame Noor University, Khanesh School of Creative writing), Utrechcie (DaF), Kairze (Helwan University, Institut für Fremdsprachenlernen) jak i Dschang (Kamerun, Institut für Fremdsprachenlernen).

Teksty bazowe zostaną przedstawione na pierwszych zajęciach